

P O R O Č I L O

O DELU IN FINANČNEM POSLOVANJU FIHO V LETU 2000

K A Z A L O

I. UVOD	str. 3
II. DELO SVETA FIHO, KOMISIJ in NADZORNEGA ODBORA	str. 4
III. DENARNI VIRI ZA FINANCIRANJE DEJAVNOSTI INVALIDSKIH IN HUMANITARNIH ORGANIZACIJ	str. 9
IV. RAZPOREDITEV SREDSTEV INVALIDSKIM IN HUMANITARNIM ORGANIZACIJAM V OBDOBJU 1995 do 2000	str. 10
V. RAZPOREJENA SREDSTVA INVALIDSKIM IN HUMANITARNIM ORGANIZACIJAM V LETU 2000	str. 12
VI. IZVAJANJE DEJAVNOSTI INVALIDSKIH IN HUMANITARNIH ORGANIZACIJ	str. 17

I. UVOD

V letu 2000 je Fundacija za financiranje invalidskih in humanitarnih organizacij »zakoračila« v tretje leto svojega delovanja. Glede na to, da se je FIHO dokončno organiziral v skladu z zakoni in akti fundacije in za svoje delovanje pridobil tudi ustrezne prostore, je bilo pričakovati, da bodo pristojni organi fundacije brez posebnih pretresov lahko izvajali naloge zaradi katerih je bila fundacija ustanovljena. Pa ni bilo tako. Ko je svet FIHO v mesecu aprilu 2000 razporedil sredstva invalidskim in humanitarnim organizacijam za tekoče leto, so predstavniki treh invalidskih organizacij z organizirano akcijo preko medijev dokazovali, da fundacija pri razdeljevanju sredstev ni upoštevala pluralizacije socialnovarstvenih storitev in svobodne izbire uporabnikov storitev. Zahtevali so poseg države pri razdeljevanju sredstev FIHO in odstop vodstva fundacije. V nasprotju s temi zahtevami pa komisija za vprašanja invalidov državnega zbora na seji 30. junija 2000 ob obravnavi poročila o delu in finančnem poslovanju FIHO za leto 1999, na delo fundacije ni imela pripomb. Zaradi različnih ocen posameznih skupin invalidov o razporejanju sredstev fundacije, pa je komisija svetu FIHO priporočila, da zbrana poročila invalidskih in humanitarnih organizacij za leto 2000 preda neodvisni strokovni instituciji v proučitev in izdelavo strokovne ocene - evalvacije dejavnosti in izvajanja posebnih socialnih programov teh organizacij. Svet FIHO se je s pobudo komisije strinjal in sprejel sklep, da se poročila invalidskih in humanitarnih organizacij o njihovem delu in porabi sredstev fundacije za leto 2000 posreduje v strokovno oceno – evalvacijo neodvisni strokovni instituciji.

Fundacija se je skozi vse leto srečevala s težavami pri zagotavljanju potrebnih sredstev za financiranje dejavnosti invalidskih in humanitarnih organizacij. Koncesijska sredstva iz naslova klasičnih iger na srečo so v prvih šestih mesecih leta 2000 za 30 % zaostajala za sprejetim finančnim načrtom FIHO, zato je bilo ogroženo izvajanje programov teh organizacij. V drugem polletju se je stanje sicer izboljšalo, kljub temu pa je bil letni finančni načrt fundacije dosežen le v višini 95 %. Ob tem pa je treba povedati, da je vsako leto več novih invalidskih in humanitarnih organizacij, ki pričakujejo, da se bodo njihovi programi financirali iz sredstev fundacije.

Tretji dogodek, ki je posegal v delo fundacije, pa je bil sklep tako imenovane »Bajukove vlade« o zamenjavi predsednika sveta FIHO Janka Kušarja. Ker je bil sprejeti sklep vlade v nasprotju z akti FIHO, je Janko Kušar na Vrhovno sodišče RS vložil tožbo za razveljavitev sklepa. Sodišče je nezakoniti sklep vlade odpravilo in s tem omogočilo, da je svet fundacije nadaljeval svoje delo v nespremenjeni sestavi.

II. DELO SVETA FIHO, KOMISIJ in NADZORNEGA ODBORA

1. Svet FIHO

Svet je osrednji organ fundacije in ima 27 članov (14 iz vrst invalidskih organizacij, 11 iz vrst humanitarnih organizacij in 2 predstavnika Vlade RS). Svet izvaja naloge, ki so določene v Odloku o ustanovitvi FIHO in pravilih fundacije. Svet je imel v letu 2000 5 rednih in 2 izredni seji. Udeležba na sejah je bila v povprečju 80 %. Na sejah je obravnaval in sprejemal naslednja pomembnejša gradiva:

1.1. Pravilnik o računovodstvu

S sprejetjem Zakona o računovodstvu (Uradni list RS št. 23 z dne 8.4.1999) je bilo pravnim osebam naloženo, da s svojim pravilnikom podrobneje uredijo naloge in organiziranost računovodstva ter pravice in odgovornost pooblaščenih oseb za razpolaganji z materialnimi in finančnimi sredstvi. Osnutek pravilnika je ob sodelovanju pravnega svetovalca FIHO pripravilo računovodsko podjetje Finara, ki za fundacijo opravlja tudi finančno računovodske storitve. Svet FIHO je pravilnik o računovodstvu sprejel v zakonitem roku.

1.2. Razporeditev sredstev invalidskim in humanitarnim organizacijam v letu 2000

Na podlagi sprejetega finančnega načrta FIHO za leto 2000 in javnega razpisa za razporeditev sredstev fundacije, je bilo za financiranje dejavnosti in naložb invalidskim organizacijam namenjeno 1.620.000.000 sit in humanitarnim organizacijam 540.000.000 sit. V skladu s pravilnikom o merilih in pogojih za uporabo sredstev fundacije sta pristojni komisiji FIHO za ocenjevanje in pripravo predlogov za razporeditev sredstev fundacije, pripravili predlog razporeditve sredstev invalidskim in humanitarnim organizacijam. Podrobnejše delo obeh komisij in pregled razporejenih sredstev na posamezne invalidske in humanitarne organizacije je prikazan v nadaljevanju poročila.

1.3. Sprejem računovodskega poročila – bilance uspeha fundacije za leto 1999

Svet FIHO je sprejel računovodsko poročilo – bilanco uspeha fundacije za leto 1999 v naslednji višini:

- prihodki	2.230.306.389,28 sit
- odhodki	2.057.060.656,57 sit
- presežek prihodkov	273.245.732,71 sit

Presežek prihodkov nad odhodki je svet FIHO namenil za tekoče financiranje dejavnosti invalidskih in humanitarnih organizacij v letu 2000.

1.4. Poročilo o delu in finančnem poslovanju fundacije v letu 1999

Poročilo vsebuje podatke o delu sveta fundacije in njegovih organov, pregled razpoložljivih sredstev fundacije za financiranje dejavnosti invalidskih in humanitarnih organizacij, pregled razporeditve sredstev tem organizacijam v obdobju 1995 – 1999 in pregled razporejenih sredstev posameznim invalidskim in humanitarnim organizacijam. V nadaljevanju je v poročilu podrobneje predstavljena vsebina dela invalidskih in humanitarnih organizacij (pregled izvajanja socialnih programov za posamezne skupine uporabnikov).

Poročilo je bilo poslano Državnemu zboru RS, Ministrstvu za delo, družino in socialne zadeve ter Uradu Vlade RS za invalide.

1.5. Obravnava zahtev YHD Društva za teorijo in kulturo hendikepa

Svet FIHO je na izredni seji obravnaval pisne zahteve YHD Društva za teorijo in kulturo hendikepa da odstopi vodstvo fundacije, da država poseže v veljavno politiko razdeljevanja sredstev fundacije tako, da imenuje neodvisno strokovno komisijo, ki bo ocenjevala programe invalidskih in humanitarnih organizacij in da se izvede revizija porabe sredstev za nakup poslovnih prostorov fundacije. Društvo je navedene zahteve javno predstavilo na protestnem shodu pred parlamentom.

Člani sveta FIHO so na izredni seji ugotovili, da so se sredstva invalidskim in humanitarnim organizacijam za leto 2000 razporedila v skladu z veljavnimi predpisi, da je skupščina delničarjev Loterije Slovenije odobrila dodatna sredstva iz dividend Loterije Slovenije d.d. za nakup poslovnih prostorov fundacije, zato ni nobenih razlogov za zamenjavo vodstva fundacije. Svet je vodstvu Državnega zbora, Vladi RS in pristojnim ministrstvom posredoval odgovor na pisne zahteve navedenega društva.

1.6. Obravnava pisma Janka Kušarja o njegovi razrešitvi s funkcije člana sveta FIHO

Na izredni seji sveta je predsednik sveta Janko Kušar člane seznanil, da je dne 31.8.2000 od Vlade RS prejel sklep, s katerim ga je dne 13.7.2000 razrešila dolžnosti predstavnika Vlade RS v svetu FIHO. Svet je seznanil, da je zoper navedeni sklep vložil tožbo v upravnem sporu na Vrhovno sodišče RS.

Člani sveta so ugotovili, da vlada ni upoštevala, da mandat v članstvu fundacije ni vezan na mandat vlade in da je razrešitev Janka Kušarja v nasprotju z odlokom o ustanovitvi FIHO, ki ga je sprejel Državni zbor, zato so člani podprli odločitev Janka Kušarja o vložitvi tožbe na vrhovno sodišče. Vrhovno sodišče RS je dne 11.10.2000 odpravilo sklep vlade o razrešitvi Janka Kušarja s funkcije člana sveta FIHO.

1.7. Sprejem finančnega načrta FIHO za leto 2001 in sklepa o izvedbi javnega razpisa za razporeditev sredstev fundacije v letu 2001

Na podlagi ocene priliva koncesijskih dajatev od klasičnih iger na srečo (Loterija Slovenije d.d., Športna Loterija Slovenije, igralnice) in na podlagi ocene nerazporejenih sredstev, ki so bila prenesena iz leta 1999, je svet FIHO sprejel finančni načrt za leto 2001 v višini 2.225.000.000 sit. Svet je sprejel tudi besedilo javnega razpisa za razporeditev sredstev FIHO v letu 2001 v katerem so za invalidske organizacija planirana sredstva v višini 1.635.000.000 sit in za humanitarne organizacije 545.000.000 sit.

1.8. Zagotavljanje sredstev fundacije iz dohodka iger na srečo

Zaradi zmanjšanja prilivov sredstev od koncesijskih dajatev Loterije Slovenije in Športne loterije Slovenije, je svet FIHO zadolžil direktorja, da pripravi informacijo o zagotavljanju sredstev fundaciji in ukrepih za tekoči priliv planiranih sredstev fundacije. Iz informacije in razprave članov sveta je bilo ugotovljeno:

- da ima Športna loterija Slovenije za 50 % nižjo koncesijsko dajatev kot Loterija Slovenije d.d., zato bo FIHO na Urad za nadzor prirejanja iger na srečo naslovil pobudo, da se koncesijska dajatev Športne loterije Slovenije izenači z Loterijo Slovenije d.d.;
- da se je z uvedbo davka na dodano vrednost v letu 2000 zmanjšal dohodek Loterije Slovenije d.d. za 250.000.000 sit, prav tako pa so se za 13 % povečali stroški poslovanja invalidskih organizacij. Pristojna ministrstva bi morala tako pridobljen prihodek proračuna uporabiti za financiranje programov invalidskih in humanitarnih organizacij;
- da se v slovenskem prostoru pojavljajo nove igre na srečo brez podeljenih koncesij Vlade RS, zato prireditelji teh iger (televizija, internet, itd..) fundaciji in državi ne plačujejo nobenih dajatev. Uradu za nadzor prirejanja iger na srečo je bila posredovana pobuda, da v okviru svoje pristojnosti doseže, da se tovrstne igre prepovedo ali pa podelijo koncesije;
- v čimkrajšem času je treba dokončati izdelavo strategije razvoja klasičnih iger na srečo, v kateri se mora država jasno opredeliti, v kolikšni meri bo podpirala oziroma razvijala klasične igre na srečo in s tem omogočila nemoteno financiranje programov invalidskih in humanitarnih organizacij.

1.9. Program dela sveta FIHO, komisij, nadzornega odbora in direktorja za leto 2001

Na predlog direktorja je svet sprejel program dela sveta FIHO, komisij, nadzornega odbora in direktorja za leto 2001. Program dela vsebuje naloge, ki jih mora fundacija izvajati v skladu z zakoni, izvršilnimi predpisi in akti fundacije ter druge naloge, ki vplivajo na izvajanje funkcij, ki so v pristojnosti fundacije.

1.10. Druga pomembnejša gradiva, ki jih je svet FIHO obravnaval v letu 2000

Poleg gradiv, ki so navedena v točkah od 1 do 9 je svet obravnaval še naslednje zadeve:

- seznanil se je s poslovanjem Loterije Slovenije d.d. v letu 1999 in prvi polovici leta 2000 z vidika ustvarjenega dohodka navedene delniške družbe in višini dividende do katere je FIHO kot 40 % lastnik Loterije Slovenije d.d. upravičen;

- obravnaval je problematiko metodologije ocenjevanja socialnih programov invalidskih in humanitarnih organizacij. Gradivo za obravnavo je pripravila komisija za akte FIHO;
  - svet je obravnaval priporočilo Ministrstva za delo, družino in socialne zadeve, da se fundacija z dopolnilnimi sredstvi vključi v sofinanciranje pilotskega programa subvencioniranja asistenc – osebne nege najtežjim skupinam invalidov in bolnikov. Ker FIHO v ta namen ni imel na voljo dodatnih sredstev, je svet priporočil invalidskim organizacijam, da se v okviru razpoložljivih sredstev prijavijo na javni razpis ministrstva, če so med njihovimi člani potrebe po tej obliki socialne dejavnosti;
  - svet je sprejel sklep, da se invalidskim in humanitarnim organizacijam, ki so izpolnjevale pogoje za pridobitev sredstev fundacije v letu 2001 pošlje dopis, s katerim se te organizacije pozove, da svoje socialne programe (ki so jih prijavile za financiranje) glede na vsebino in njihov pomen razvrstijo v tri prioritete skupine.

2. Komisiji FIHO za ocenjevanje in pripravo predlogov za razporeditev sredstev FIHO invalidskim in humanitarnim organizacijam

Komisiji sta v skladu s pravilnikom o merilih in pogojih za uporabo sredstev fundacije svetu FIHO posredovali v razpravo in odločanje predloge dodelitve sredstev fundacije invalidskim in humanitarnim organizacijam v letu 2000. (Podrobnejši prikaz dela komisij je predstavljen v nadaljevanju poročila). V okviru odobrene vsote za tekoče leto pa sta komisiji enkrat mesečno na podlagi prilivov sredstev razporejale odobrena sredstva posameznim uporabnikom. Komisiji sta obravnavali tudi vloge posameznih organizacij za dodelitev sredstev in v skladu s pravilnikom sprejemali ustrezne odločitve.

3. Komisija za pripravo aktov FIHO

Komisija je na dveh sejah obravnavala problematiko meril za razporejanje sredstev fundacije. Člani komisije so si bili enotni v oceni, da bo potrebno izdelati bolj objektivna merila za ocenjevanje socialnih programov invalidskih in humanitarnih organizacij kot so sedaj opredeljena v pravilniku o merilih in pogojih za uporabo sredstev fundacije. Pripraviti bo treba metodologijo ocenjevanja socialnih programov in stroškov delovanja uporabnikov sredstev fundacije. Ker pa so potrebe posameznih skupin invalidov in bolnikov zaradi vrste, težine in posledic invalidnosti ter obolenj zelo različne, bo potrebno metodologijo prilagajati tem skupinam invalidov in bolnikov (gibalno ovirani, slepi, gluhi, duševno prizadeti, bolniki glede na vrsto bolezni, itd...) Zaradi zahtevnosti dela bo treba v pripravo metodologije vključiti tudi zunanje strokovnjake s področja zdravstvenega in socialnega varstva. Komisija je o tej problematiki pripravila gradivo in ga posredovala v razpravo ter odločanje svetu FIHO.

4. Nadzorni odbor FIHO

Naloga nadzornega odbora je nadziranje izvajanja sklepov sveta FIHO in njegovih komisij, izvajanje nadzora nad porabo sredstev fundacije ter odločanje o ugovorih invalidskih in

humanitarnih organizacij na sklepe obeh komisij za pripravo predlogov za razporeditev sredstev fundacije. Nadzorni odbor o svojih ugotovitvah poroča svetu FIHO.

Nadzorni odbor je imel v letu 2000 štiri seje, na katerih je obravnaval in sprejel računovodsko poročilo – bilanco fundacije za leto 1999 in poročilo o delu in porabi sredstev FIHO za leto 1999. Obravnaval pa je tudi ugovore štirih humanitarnih organizacij na zapisnik o odpiranju vlog za razporeditev sredstev fundacije v letu 2000 in jih zavrnil kot neutemeljene. Ugotovil je, da te organizacije ne izpolnjujejo določil pravilnika o merilih in pogojih za uporabo sredstev fundacije.

III. DENARNI VIRI ZA FINANCIRANJE DEJAVNOSTI INVALIDSKIH IN HUMANITARNIH ORGANIZACIJ

Zakon o igrah na srečo določa vire sredstev, ki jih fundacija pridobiva za financiranje dejavnosti invalidskih in humanitarnih organizacij. Na podlagi tega zakona je Vlada RS podelila Loteriji Slovenije d.d. koncesijo za prirejanja sedmih klasičnih iger na srečo. Koncesijska dajatev za posamezno igro na srečo znaša od 28 % do 47 %. Fundacija prejema od šestih iger na srečo 80 % koncesijskih dajatev, od ene pa 20 %. Preostalo višino do 100 % koncesijskih dajatev prejema Športna fundacija.

Od Športne loterije Slovenije FIHO prejema 20 % koncesijskih dajatev za prirejanje šestih iger na srečo, za eno igro na srečo pa 80 % koncesijske dajatve. Preostalo višino do 100 % koncesijskih dajatev prejema Športna fundacija.

Iz sredstev dodeljene koncesije za prirejanje posebnih iger na srečo (igralnice) prejema FIHO 2 % sredstev, od dohodka prirejanja občasnih klasičnih iger na srečo pa prejema 5 % sredstev. Iz dohodka Loterije Slovenije d.d. (na podlagi 40 % lastništva delnic) prejema fundacija dividende, ki so odvisne od višine ustvarjenega dohodka.

V letu 2000 je fundacija iz naslova klasičnih in posebnih iger na srečo ter dividend prejela naslednjo višino sredstev:

- Loterije Slovenije d.d.	1.644.757.789,77 sit
- Športna loterija Slovenije	140.683.375,74 sit
- igralnice	144.106.001,84 sit
- druge pravne osebe – društva	90.000,00 sit
- prihodki od dividend	79.999.857,12 sit

SKUPAJ **2.009.637.024,47 sit**

Iz podatkov je razvidno, da je fundacija prejela od Loterije Slovenije d.d. skupaj 86 %, od vseh ostalih prirediteljev iger na srečo pa 14 % sredstev.

IV. RAZPOREDITEV SREDSTEV INVALIDSKIM IN HUMANITARNIM ORGANIZACIJAM V OBDOBJU 1995 do 2000

Do 8. marca 1998 (do ustanovitve FIHO) je sredstva dohodka od iger na srečo invalidskim in humanitarnim organizacijam razporejal loterijski svet, ki ga je imenovala Skupščina Republike Slovenije, deloval pa je pri Loteriji Slovenije. Sredstva so se razporejala na osnovi pravilnika o razporejanju Loterijskih sredstev za socialno – humanitarne in športne dejavnosti na posamezne organizacije, ki ga je na podlagi takrat veljavnega zakona o igrah na srečo sprejel loterijski svet.

Tabela I: Razporejena sredstva invalidskim in humanitarnim organizacijam v obdobju 1995 - 2000

leto	Invalidske organizacije	Humanitarne organizacije	S k u p a j
1995	1.230.053.928	135.277.818	1.355.331.746
1996	1.358.302.170	153.700.325	1.512.002.495
1997	1.485.264.988	160.108.909	1.645.373.897
1998	1.500.733.810	172.626.279	1.673.360.089
1999	1.507.655.295	525.839.202	2.033.494.497
2000	1.525.222.968	529.478.911	2.054.701.870

Iz tabele je razvidno, da so se razporejena sredstva v letu 2000 v primerjavi z letom 1995 povečala za 51,60 %, v posameznih letih pa je bilo povečanje dokaj neenakomerno. V primerjavi z letom 1995 so se razporejena sredstva v letu 1996 povečala za 11,35 %, v letu 1997 v primerjavi z letom 1996 za 8,82 %, v letu 1998 v primerjavi z letom 1997 za 1,76 %, v letu 1999 pa so se razporejena sredstva v primerjavi z letom 1998 povečala za 21,44 % in to predvsem na račun izplačanih dividend Loterije Slovenije d.d. V letu 2000 pa so se glede na leto 1999 razporejena sredstva povečala le za 1,04 %.

V obdobju 1995 – 1998 je bilo razmerje razporejenih sredstev med invalidskimi in humanitarnimi organizacijami 89 : 11. Od leta 1999 dalje pa se je na podlagi pravilnika o merilih in pogojih za uporabo sredstev fundacije to razmerje spremenilo in sedaj znaša 75 % za invalidske organizacije in 25 % za humanitarne organizacije.

Tabela II: Število invalidskih in humanitarnih organizacij v obdobju 1995 - 2000

leto	Št. invalidskih organizacij	Št. Humanitarnih organizacij	S k u p a j
1995	10	23	33
1996	10	22	32
1997	11	26	37
1998	14	31	45
1999	16	28	44
2000	20	31	51

V opazovanem obdobju se je za 100 % povečalo število invalidskih organizacij, ki so se financirale iz sredstev dohodka od iger na srečo. Sredstva za njihovo delovanje pa so se v tem obdobju povečala le za 24 %. Zaradi navedenih razlogov se od leta 1998 realno zmanjšujejo sredstva za delovanje invalidskih organizacij. Pri humanitarnih organizacijah pa ne beležimo zmanjšanja sredstev za njihovo delovanje, saj se v primerjavi z letom 1998 število humanitarnih organizacij ni povečalo.

Ugotovitve, ki so razvidne iz obeh tabel, niso vzpodbudne. Na eni strani beležimo realno upadanje sredstev, ki so namenjena za financiranje dejavnosti invalidskih in humanitarnih organizacij, na drugi strani pa se povečuje število invalidskih in v prihodnjih letih po vsej verjetnosti tudi humanitarnih organizacij, ki bodo vlagale zahteve za financiranje njihovih programov iz sredstev fundacije.

V. RAZPOREJENA SREDSTVA INVALIDSKIM IN HUMANITARNIM ORGANIZACIJAM V LETU 2000

Na podlagi sprejetega finančnega načrta fundacije za leto 2000, v katerem je bilo za financiranje dejavnosti invalidskih in humanitarnih organizacij na voljo skupaj 2.160.000.000 sit, (za invalidske organizacije 1.620.000.000, za humanitarne organizacije 540.000.000 sit), je bil v mesecu novembru 1999 objavljen javni razpis za financiranje dejavnosti invalidskih in humanitarnih organizacij v letu 2000. Na javni razpis se je v razpisnem roku prijavilo 21 invalidskih in 41 humanitarnih organizacij. Razpisne pogoje je izpolnjevalo 20 invalidskih in 31 humanitarnih organizacij (od tega 14 dobrodelnih in 17 samopomočnih organizacij). Eni invalidski in desetim humanitarnim organizacijam, ki niso izpolnjevale razpisanih pogojev za pridobitev sredstev FIHO, so bili posredovani pisni odgovori s podrobno obrazložitvijo razlogov zaradi katerih so bile njihove vloge zavrnjene. Komisija FIHO za ocenjevanje in pripravo predlogov za razporeditev sredstev invalidskim organizacijam je na podlagi 21. člena pravilnika o merilih in pogojih za uporabo sredstev fundacije po postopku, ki je podrobno opredeljen v pravilniku, pripravila za sejo sveta FIHO predlog razporeditve sredstev FIHO invalidskim organizacijam v skupni višini 1.603.800.000 (od tega 1.207.773.727 za izvajanje posebnih socialnih programov in za delovanje ter 396.026.273 za naložbe v osnovna sredstva in njihovo vzdrževanje). Pri pripravi predloga je komisija upoštevala merila za dodelitev sredstev in prednosti pri izbiri socialnih programov, ki so podrobneje opredeljeni v pravilniku. Ker so finančno ovrednoteni programi invalidskih organizacij za milijardo presegali razpoložljiva sredstva fundacije, je komisija prednostno upoštevala socialne programe tistih invalidskih organizacij, ki jih uspešno izvajajo že daljše časovno obdobje ter programe in storitve, katerih ukinitve bi poslabšalo socialno varnost invalidov.

Komisija FIHO za ocenjevanje in pripravo predlogov za razporeditev sredstev humanitarnim organizacijam je po proučitvi vlog dobrodelnih in samopomočnih organizacij ugotovila, da zahtevki teh organizacij za 600 % presegajo razpoložljiva sredstva fundacije, zato se je odločila, da za financiranje socialnih programov teh organizacij nameni 60 % razpoložljivih sredstev, za stroške delovanja organizacij je namenila 25 % sredstev in za naložbe 15 % sredstev. Na podlagi meril, ki so določena v 10. in 11. členu pravilnika je komisija programe dobrodelnih in samopomočnih organizacij razvrstila – rangirala v tri skupine in sicer:

- v I. skupino je razvrstila programe, ki so v funkciji ohranjanja zdravja, izvajanja posebnih socialnih programov za najbolj ogrožene člane, ki se odražajo v težini obolenja in socialni ogroženosti;
- v II. skupino je razvrstila programe, ki so v funkciji izobraževanja, preventivne dejavnosti ter informiranja članstva;
- v III. pa je razvrstila programe, ki so v funkciji medsebojnega druženja, športno – rekreativne in jubiteljske dejavnosti ter mednarodnega sodelovanja.

Razvrščene programe je komisija finančno ovrednotila tako, da je programe, ki so bili razvrščeni v I. skupino ovrednotila z indeksom 100, II. skupino z indeksom 60 in III. skupino z indeksom 30. Po tej metodologiji so bile (ob upoštevanju meril, ki so določena v 10. in 11. členu pravilnika) dobrodelne in samopomočne organizacije postavljene v enak položaj, saj je bila višina dodeljenih sredstev odvisna predvsem od tega, koliko programov je bilo razvrščeno v posamezno skupino.

Od 540.000.000 razpoložljivih sredstev je komisija razporedila za programe in delovanje 474.880.000 in za naložbe 61.520.000 sit.

Obe komisiji sta po končanem postopku priprave predlogov za razporeditev sredstev s tistimi invalidskimi in humanitarnimi organizacijami, ki so vložile zahteve za financiranje njihovih dejavnosti organizirali ločene usklajevalne sestanke, na katerih sta podrobno predstavili predlog razporeditve sredstev za leto 2000. Udeleženci na predlog razporeditve niso imeli bistvenih pripomb razen treh invalidskih organizacij (Invalidski forum Slovenije, YHD – Društvo za teorijo in kulturo hendikepa in Sklad Silva – Društvo za kakovostno življenje ljudi s posebnimi potrebami), ki se z razporeditvijo sredstev posameznim invalidskim organizacijam niso strinjali.

Na podlagi pripomb in dodatnih predlogov, ki so jih posamezne organizacije posredovale na usklajevalnih sestankih, sta komisiji pripravili dokončen predlog razporeditve sredstev invalidskim in humanitarnim organizacijam za leto 2000 in ga posredovali v razpravo ter odločanje svetu FIHO. Svet je na seji dne 10. aprila 2000 z večino glasov potrdil predlog komisij in razporedil sredstva FIHO invalidskim in humanitarnim organizacijam v naslednji višini:

Tabela 3: PREGLED REALIZIRANIH DEJAVNOSTI IN NALOŽB INVALIDSKIH ORGANIZACIJ

	ORGANIZACIJA	ODOBREN PLAN DEJAVNOSTI 2000	REALIZACIJA DEJAVNOSTI 2000	ODOBREN PLAN NALOŽB 2000	REALIZACIJA NALOŽB 2000	REALIZACIJA (programi+naložbe)
1	Zveza društev slepih in slabovidnih Slovenije	168.381.718,00 SIT	168.381.718,00 SIT	46.824.005,00 SIT	33.236.688,00 SIT	201.618.406,00 SIT
2	Zveza gluhih in naglušnih Slovenije	160.358.997,00 SIT	160.358.997,00 SIT	44.940.938,00 SIT	31.737.577,00 SIT	192.096.574,00 SIT
3	Društvo distrofikov Slovenije	104.528.294,00 SIT	104.528.294,00 SIT	47.250.000,00 SIT	33.328.175,00 SIT	137.856.469,00 SIT
4	Zveza paraplegikov Slovenije	106.714.437,00 SIT	106.714.437,00 SIT	54.900.000,00 SIT	38.724.309,00 SIT	145.438.746,00 SIT
5	Društvo multiple skleroze Slovenije	63.853.321,00 SIT	63.853.321,00 SIT	27.000.000,00 SIT	19.107.079,00 SIT	82.960.400,00 SIT
6	Sožitje - Društvo za pomoč duš.priz.	153.272.486,00 SIT	153.272.486,00 SIT	25.059.532,00 SIT	17.742.110,00 SIT	171.014.596,00 SIT
7	Zveza delovnih invalidov Slovenije	160.736.070,00 SIT	160.736.070,00 SIT	27.904.839,00 SIT	19.745.618,00 SIT	180.481.688,00 SIT
8	Zveza društev za cerebralno par.	72.710.131,00 SIT	72.710.131,00 SIT	44.020.242,00 SIT	30.996.155,00 SIT	103.706.286,00 SIT
9	Zveza društev invalidov vojn Slovenije	50.842.467,00 SIT	50.842.467,00 SIT	10.568.467,00 SIT	7.524.843,00 SIT	58.367.310,00 SIT
10	Zveza društev vojnih invalidov	62.354.325,00 SIT	62.354.325,00 SIT	12.694.250,00 SIT	40.929.596,00 SIT	103.283.921,00 SIT
11	Zveza za rekreacijo in šport inv.	52.671.481,00 SIT	52.671.481,00 SIT	13.000.000,00 SIT	14.366.693,00 SIT	67.038.174,00 SIT
12	Društvo laringektomiranih Slovenije	10.285.000,00 SIT	10.285.000,00 SIT	13.490.000,00 SIT	9.965.673,00 SIT	20.250.673,00 SIT
13	Zv. invalidov društev ILCO	12.826.000,00 SIT	12.826.000,00 SIT	13.490.000,00 SIT	9.837.653,00 SIT	22.663.653,00 SIT
14	Dr. bolnikov in inv. z ank. spond.	19.239.000,00 SIT	19.239.000,00 SIT	14.884.000,00 SIT	10.440.414,00 SIT	29.679.414,00 SIT
15	Društvo invalidski forum Slovenije	2.000.000,00 SIT	2.000.000,00 SIT	- SIT	- SIT	2.000.000,00 SIT
16	Združenje invalidov FORUM Slovenije	2.000.000,00 SIT	2.000.000,00 SIT	- SIT	- SIT	2.000.000,00 SIT
17	Zveza dr.mobil.Slov. v nemško vojsko	2.000.000,00 SIT	2.000.000,00 SIT	- SIT	- SIT	2.000.000,00 SIT
18	Društvo paralizikov Slovenije	1.000.000,00 SIT	1.000.000,00 SIT	- SIT	- SIT	1.000.000,00 SIT
19	Društvo malih ljudi Slovenije	1.000.000,00 SIT	1.000.000,00 SIT	- SIT	- SIT	1.000.000,00 SIT
20	YHD-društvo za teorijo in kulturo hendikepa	1.000.000,00 SIT	1.000.000,00 SIT	- SIT	- SIT	1.000.000,00 SIT
	S K U P A J:	1.207.773.727,00 SIT	1.207.773.727,00 SIT	396.026.273,00 SIT	317.682.583,00 SIT	1.525.456.310,00 SIT

Invalidske organizacije so v letu 2000 v celoti prejele odobrena sredstva za izvajanje svoje dejavnosti. Zaradi manjšega dotoka sredstev od planiranih, so bile naložbe realizirane le v višini 70 %. Svet FIHO je Zvezi društev vojnih invalidov v letu 2000 naknadno odobril 32.000.000 sit za nakup poslovnih prostorov. Navedenemu društvu so bila sredstva odobrena že leta 1999, ker pa društvo ni pravočasno predložilo kupoprodajne pogodbe, so bila odobrena sredstva prenešana in realizirana v letu 2000.

Tabela 4: PREGLED REALIZIRANIH DEJAVNOSTI IN NALOŽB HUMANITARNIH ORGANIZACIJ

ORGANIZACIJA	ODOBRENI PLAN DEJAVNOSTI 2000	REALIZACIJA DEJAVNOSTI 2000	NALOŽBE	REALIZACIJA NALOŽB 2000	REALIZACIJA (dejavnosti+naložbe)
DOBRODELNE ORGANIZACIJE					
1 Zveza slo. društev za boj proti raku	9.330.000,00 SIT	9.157.317,33 SIT	1.650.000,00 SIT	1.650.000,00 SIT	10.807.317,33 SIT
2 GRS pri PZ Slovenije	39.660.000,00 SIT	38.751.580,00 SIT			38.751.580,00 SIT
3 Rdeči križ Slovenije	110.500.000,00 SIT	110.500.000,00 SIT	19.500.000,00 SIT	19.500.000,00 SIT	130.000.000,00 SIT
4 Društvo za zdrave srca in ožilja	2.830.000,00 SIT	2.830.000,00 SIT	500.000,00 SIT	500.000,00 SIT	3.330.000,00 SIT
5 PARADOKS - Slo.dr. za pomoč v duš.stiski	3.350.000,00 SIT	3.350.000,00 SIT			3.350.000,00 SIT
6 Društvo Barka	- SIT	- SIT	4.105.000,00 SIT	4.105.000,00 SIT	4.105.000,00 SIT
7 OZARA - organiz. za kakovost življenja	35.400.000,00 SIT	35.400.000,00 SIT	6.250.000,00 SIT	6.250.000,00 SIT	41.650.000,00 SIT
8 Evangeličanska hum.org. EHO PODPORNICA	3.830.000,00 SIT	3.830.000,00 SIT	700.000,00 SIT	700.000,00 SIT	4.530.000,00 SIT
9 Slo. društvo za duševno zdravje ŠENT	35.400.000,00 SIT	35.400.000,00 SIT	3.500.000,00 SIT	3.500.000,00 SIT	38.900.000,00 SIT
10 HOSPIC	15.580.000,00 SIT	15.580.000,00 SIT	2.750.000,00 SIT	2.750.000,00 SIT	18.330.000,00 SIT
11 Društvo za nenasilno komunikacijo	1.500.000,00 SIT	1.500.000,00 SIT			1.500.000,00 SIT
12 ALTRA - odbor za novosti v duševnem zdravju	4.000.000,00 SIT	4.000.000,00 SIT	700.000,00 SIT	700.000,00 SIT	4.700.000,00 SIT
13 Slovenska KARITAS	61.600.000,00 SIT	61.600.000,00 SIT	11.000.000,00 SIT	11.000.000,00 SIT	72.600.000,00 SIT
14 Gerontološko društvo Slovenije	3.030.000,00 SIT	3.006.671,00 SIT			3.006.671,00 SIT
15 Vilko Mazi	- SIT	266.666,00 SIT			266.666,00 SIT
DOBRODELNE SKUPAJ:	326.010.000,00 SIT	325.172.234,33 SIT	50.655.000,00 SIT	50.655.000,00 SIT	375.560.568,33 SIT

ORGANIZACIJA	ODOBRENI PLAN DEJAVNOSTI 2000	REALIZACIJA DEJAVNOSTI 2000	NALOŽBE	REALIZACIJA NALOŽB 2000	REALIZACIJA (dejavnosti+naložbe)
SAMOPOMOČNE ORGANIZACIJE					
1 Društvo srčnih b. s spodbujevalnikom	4.000.000,00 SIT	4.000.000,00 SIT			4.000.000,00 SIT
2 Društvo pljučnih bolnikov Slovenije	12.660.000,00 SIT	11.328.000,00 SIT			11.328.000,00 SIT
3 Društvo psoriatikov Slovenije	5.600.000,00 SIT	5.600.000,00 SIT	1.000.000,00 SIT	1.000.000,00 SIT	6.600.000,00 SIT
4 Društvo fenikletonurikov PKU Slovenije	2.000.000,00 SIT	2.000.000,00 SIT			2.000.000,00 SIT
5 TREPETLIKA - društvo b. s parkinsonom	2.500.000,00 SIT	2.500.000,00 SIT	450.000,00 SIT	450.000,00 SIT	2.950.000,00 SIT
6 Zveza koromarnih društ.in klubov Slovenije	13.580.000,00 SIT	13.205.000,00 SIT	1.200.000,00 SIT	1.200.000,00 SIT	14.405.000,00 SIT
7 Društvo bolnikov s krvnimi boleznimi	4.330.000,00 SIT	4.330.000,00 SIT	200.000,00 SIT	200.000,00 SIT	4.530.000,00 SIT
8 Društvo Liga proti epilepsiji	5.000.000,00 SIT	5.375.000,00 SIT	890.000,00 SIT	890.000,00 SIT	6.265.000,00 SIT
9 Zveza društev ledvičnih bolnikov Slo.	16.000.000,00 SIT	16.000.000,00 SIT	2.840.000,00 SIT	2.822.000,00 SIT	18.840.000,00 SIT
10 Društvo onkoloških bolnikov Slovenije	9.750.000,00 SIT	9.750.000,00 SIT	1.730.000,00 SIT	1.730.000,00 SIT	11.480.000,00 SIT
11 Slovensko društvo za celiakijo	6.600.000,00 SIT	6.600.000,00 SIT			6.600.000,00 SIT
12 Zveza društev upokojencev Slovenije	19.100.000,00 SIT	14.600.000,00 SIT			14.600.000,00 SIT
13 Društvo bolnikov z osteoporozo	2.000.000,00 SIT	2.000.000,00 SIT	355.000,00 SIT	355.000,00 SIT	2.355.000,00 SIT
14 Društvo hemofilikov Slovenije	15.700.000,00 SIT	15.700.000,00 SIT	900.000,00 SIT	900.000,00 SIT	16.600.000,00 SIT
15 Zveza društev diabetikov Slovenije	23.050.000,00 SIT	22.250.000,00 SIT	400.000,00 SIT	400.000,00 SIT	22.650.000,00 SIT
16 Društvo na srcu operiranih	2.000.000,00 SIT	2.000.000,00 SIT			2.000.000,00 SIT
17 Društvo bolnikov s cerebrovaskularnimi b.	5.000.000,00 SIT	5.000.000,00 SIT	900.000,00 SIT	900.000,00 SIT	5.900.000,00 SIT
18 Zveza dr.mobiliz. v nemško vojsko	- SIT	333.333,00 SIT			333.333,00 SIT
SAMOPOMOČNE SKUPAJ:	148.870.000,00 SIT	142.571.333,00 SIT	10.865.000,00 SIT	10.847.000,00 SIT	153.436.333,00 SIT
HUMANITARNE SKUPAJ:	474.880.000,00 SIT	467.743.567,33 SIT	61.520.000,00 SIT	61.502.000,00 SIT	528.996.901,33 SIT

Humanitarne organizacije so v letu 2000 v celoti prejele odobrena sredstva za delovanje in naložbe. Pri sedmih humanitarnih organizacijah so zneski finančne realizacije dejavnosti nižji od odobrenih sredstev za delovanje, ker je bil za navedene organizacije v letu 2000 opravljen poračun zaradi preveč izplačanih sredstev v letu 1999

VI. IZVAJANJE DEJAVNOSTI INVALIDSKIH IN HUMANITARNIH ORGANIZACIJ

Na podlagi 23. člena pravilnika o merilih in pogojih za uporabo sredstev FIHO, so invalidske in humanitarne organizacije na predpisanem obrazcu strokovni službi fundacije posredovale podatke o izvajanju socialnih programov na državni in lokalni ravni in porabo sredstev FIHO za izvedbo teh programov v letu 2000. Poročilo so poslale vse organizacije, razen Društva malih ljudi Slovenije. Kljub temu, da so v poročilih podrobno predstavljeni izvedeni socialni programi in porabljena sredstva za vsak program posebej, pa iz poročil ni razvidno:

- kako se evidentirajo potrebe po oblikovanju in izvajanju socialnih programov (na podlagi dejanskih potreb uporabnikov storitev, ali kako drugače);
- na podlagi katerih meril in kriterijev invalidske in humanitarne organizacije osamezne socialne storitve razvrščajo v kategorije »posebni socialni programi« in v katerih aktih (statutih, pravilnikih, sklepih organov društva) so opredeljeni kriteriji;
- kako imajo organizacije urejen notranji nadzor nad izvedbo socialnih programov in namensko porabo sredstev;
- ali se s sredstvi FIHO financirajo samo tisti socialni programi, ki so za posamezne skupine invalidov in bolnikov neobhodni, ne izvajajo pa se v sistemu javnih služb ali pa se za posamezne skupine invalidov in bolnikov financirajo tudi socialni programi, ki dodatno povzročajo neupravičene socialne razlike med invalidi in bolniki;
- ali se posameznim skupinam invalidov in bolnikov (zaradi članstva v različnih invalidskih in humanitarnih organizacijah) neupravičeno dodeljujejo – podvajajo socialne storitve;
- na podlagi katerih predpisov invalidske in humanitarne organizacije delijo odobrena sredstva FIHO za delovanje (plače, nagrade, honorarji, sejnine, nadomestila, najemnine za poslovne prostore, itd.);
- ali imajo invalidske in humanitarne organizacije izdelana merila, katere naložbe v osnovna sredstva in njihovo vzdrževanje so v funkciji izvajanja posebnih socialnih programov, katere naložbe pa so namenjene za delovanje društva (poslovni prostori, nabava opreme, itd.).

Ker poročila invalidskih in humanitarnih organizacij ne odgovarjajo na zgoraj zastavljena vprašanja, je svet FIHO na seji dne 19. marca 2001 sprejel sklep, da bo z javnim razpisom izbral strokovno organizacijo, ki bo opravila strokovno oceno – evalvacijo izvajanja socialnih programov in porabe sredstev za delovanje in naložbe tistih invalidskih in humanitarnih organizacij, ki so se v letu 2000 financirale iz sredstev FIHO. Ugotovitve in predlogi bodo fundaciji v pomoč pri pripravi sprememb in dopolnitev pravilnika o merilih in pogojih za uporabo sredstev FIHO.

TABELA 5: Izvedeni socialni programi invalidskih organizacij na državni ravni

ORGANIZACIJE	ŠT. IZVED.	ŠT. UPOR.	ŠT. IZVAJ.	PORABLJENA
	SOC. PROGR.	SOC. PROGR.	SOC. PROGR.	SREDSTVA
1. Zveza društev slepih in slabovidnih	25	10674	671	48.839.061,25 sit
2. Zveza gluhih in naglušnih Slovenije	20	107125	500	64.415.625,00 sit
3. Društvo distrofikov Slovenije	13	2795	376	59.628.777,54 sit
4. Zveza paraplegikov Slovenije	13	9577	904	35.005.831,00 sit
5. Društvo multipl. skleroze Slovenije	11	4034	375	37.381.675,00 sit
6. Sožitje - društvo za pomoč duš. pri.	10	10889	924	61.170.247,00 sit
7. Zveza delovnih invalidov Slovenije	17	57043	732	60.420.030,00 sit
8. Zveza društev za cerebralno para.	22	7681	425	36.333.791,00 sit
9. Zveza društev invalidov vojn Slovenije	12	11129	137	13.769.834,00 sit
10. Zveza društev vojnih invalidov	6	17750	105	8.000.000,00 sit
11. Zveza za šport invalidov	17	1490	245	40.015.099,00 sit
12. Društvo laringektomiranih Slovenije	6	1858	128	6.600.000,00 sit
13. Zveza invalidov društev ILCO	5	1880	74	4.418.974,00 sit
14. Društvo za ankilozirajoči spondilitis	7	24950	120	10.757.400,00 sit
15. Društvo invalidski forum Slovenije	0	0	0	0 sit
16. Združenje invalidov - FORUM Slovenije	0	0	0	0 sit
17. Društvo paralizikov Slovenije	6	211	15	674.348,38 sit
18. YHD - Društvo za teorijo in kult.hend.	0	0	0	0 sit
19. Zveza društev mob. Slov. v ne. vojsko	1	7	0	308.323,00 sit
SKUPAJ	191	269093	5731	487.739.016,17 sit

Invalidske organizacije so organizirane različno. Nekatere delujejo le na državnem nivoju, vendar ima večina svoja društva ustanovljena tudi na regionalnem nivoju, Zveza delovnih invalidov Slovenije pa ima svoja društva tudi v občinah. Način njihovega organiziranja je odvisen od števila članstva, vrste invalidnosti, predvsem pa od načina in obsega izvajanja storitev za svoje članstvo.

Iz tabele je razvidno, da je v letu 2000 16 invalidskih organizacij izvedlo na državni ravni 191 posebnih socialnih programov, za kar so porabili 487.739.016 sit. Tri invalidske organizacije iz sredstev FIHO niso financirale socialnih programov, ker so sredstva prejele za delovanje. V tabeli pa ni društva Malih ljudi Slovenije, ker ni posredovalo poročila o svojem delu in porabi sredstev v letu 2000.

Podatki o številu uporabnikov storitev ne prikazujejo objektivno sliko razvejanosti delovanja posamezne invalidske organizacije. Tiste organizacije, ki so v svojem poročilu prikazale veliko število uporabnikov storitev (Zveza gluhih in naglušnih Slovenije, Zveza delovnih invalidov Slovenije, Društvo za ankilozirajoči spondilitis,) so veliko število uporabnikov storitev evidentirale zaradi razvejanega sistema informiranja članstva, založniške ter športne in rekreativne dejavnosti. Bolj objektivne podatke o pomenu izvedenih socialnih programov na socialni položaj uporabnikov storitev bomo pridobili s podrobnejšo analizo izvedenih socialnih programov, ki bo izvedena v letošnjem letu.

TABELA 6: Izvedeni socialni programi invalidskih organizacij na lokalni ravni

ORGANIZACIJE	ŠT. IZVED.	ŠT. UPOR.	ŠT. IZVAJ.	PORABLJENA
	SOC.PROGR	SOC.PRO GR.	SOC. PROGR.	SREDSTVA
1. Zveza društev slepih in slabovidnih Slovenije	77	4483	549	47.146.923,00 sit
2. Zveza gluhih in naglušnih Slovenije	44	13893	309	28.254.224,00 sit
3. Društvo distrofikov Slovenije	5	151	73	4.119.767,25 sit
4. Zveza paraplegikov Slovenije	6	9814	1090	21.973.883,00 sit
5. Združenje multiple skleroze Slovenije	4	2123	120	8.970.793,00 sit
6. Sožitje - drušvo za pomoč duš. prizadetim	5	1460	160	14.664.558,00 sit
7. Zveza delovnih invalidov Slovenije	22	57308	2956	60.132.023,00 sit
8. Zveza društev za cerebralno paralizo	0	0	0	0 sit
9. Zveza društev invalidov vojn Slovenije	6	6288	148	12.884.897,00 sit
10. Zveza društev vojnih invalidov	19	17634	543	26.600.000,00 sit
11. Zveza za šport invalidov	0	0	0	0 sit
12. Društvo laringektomiranih Slovenije	4	1180	138	1.300.000,00 sit
13. Zv. Invalidov društev ILCO	2	1830	32	3.483.262,00 sit
14. Društvo za ankilozirajoči spondilitis	2	1530	91	2.000.000,00 sit
15. Društvo invalidski forum Slovenije	0	0	0	0 sit
16. Združenje invalidov - FORUM Slovenije	0	0	0	0 sit
17. Društvo paralitikov Slovenije	0	0	0	0 sit
18. YHD - Društvo za teorijo in kult.hend.	0	0	0	0 sit
19. Zveza društev mob. Slov. v ne. vojsko	0	0	0	0 sit
SKUPAJ	196	117694	6209	231.530.330,25 sit

Skupno število izvedenih socialnih programov na lokalni ravni je enako kot na državni ravni, poraba sredstev za izvedene programe pa je za več kot 50 % nižja kot na državni ravni. To med drugim pomeni, da se na državni ravni organizirajo in izvajajo zahtevnejši in zato tudi dražji programi, na lokalni ravni pa veliko število prostovoljcev (predvsem članov društev in njihovih svojcev) izvajajo manj zahtevne, vendar nič manj pomembne socialne programe.

Po številu izvedenih programov in številu koristnikov storitev izstopajo štiri invalidske organizacije (Zveza društev slepih in slabovidnih Slovenije, Zveza gluhih in naglušnih Slovenije, Zveza delovnih invalidov Slovenije in Zveza društev vojnih invalidov Slovenije) medtem ko ostale invalidske organizacije na lokalnem nivoju izvajajo le manjše število socialnih programov ali jih sploh ne izvajajo. To pa ne pomeni, da tiste organizacije, ki večino socialnih programov organizirajo in izvajajo na državnem nivoju, s svojimi programi manj učinkovito in neposredno zadovoljujejo potrebe svojega članstva na terenu.

TABELA 7: Izvedeni socialni programi dobrodelnih organizacij na državni ravni

ORGANIZACIJE	ŠT. IZVED. SOC. PROGR.	ŠT.UPOR. SOC. PROGR.	ŠT. IZVAJ. SOC.PROGR	PORABLJENA SREDSTVA
1. Slovenska KARITAS	4	10265	754	34.800.000,00 sit
2. GRS pri PZ Slovenije	3	1115	541	28.000.000,00 sit
3. Rdeči križ Slovenije	6	86372	2680	68.728.680,00 sit
4. Zveza slov. društev za boj proti raku	4	102850	585	6.590.000,00 sit
5. OZARA - nac. združenje za kakovost življenja	3	530	38	13.625.000,00 sit
6. ŠENT - slov. združenje za duševno zdravje	17	1217	156	10.000.000,00 sit
7. Gerontološko društvo Slovenije	2	195	18	2.150.000,00 sit
8. EHO PODPORNICA - evang. hum. organizacija	2	375	32	2.730.000,00 sit
9. Slovensko društvo HOSPIC	5	6176	46	5.500.000,00 sit
10. BARKA - dru. za pom. os.z mot.v duš. zdravju	0	0	0	0 sit
11. PARADOKS - Slov. dru. za vzaj. pom. v duš. stiski	7	139	15	2.350.000,00 sit
12. Društvo za zdravje srca in ožilja Slovenije	1	100000	30	2.000.000,00 sit
13. ALTRA - odbor za novosti v duš. zdravju	1	6	1	1.800.000,00 sit
14. Društvo za nenasilno komunikacijo	7	2129	63	1.050.000,00 sit
SKUPAJ DOBRODELNE:	62	311369	4959	179.323.680,00 sit

Dobrodelne organizacije so glede na vsebino dejavnosti, ki jo izvajajo zelo raznolike. Po tej definiciji imamo tri klasične dobrodelne organizacije (Slovenska Karitas, RKS, Evangeličanska humanitarna organizacija), ki izvajajo različne socialne storitve za ogrožene skupine občanov. Gorska reševalna služba izvaja njim prilagojene specifične dejavnosti za svoje člane in druge občane (usposabljanje članstva za reševanje v gorah, reševanje planincev v gorah, poizvedovalna služba za izginulimi planinci itd.).

V drugo bolj številčno skupino pa sodijo tiste dobrodelne organizacije, ki jih ustanovijo občani z namenom, da nudijo pomoč različnim skupinam bolnikov in s svojimi preventivnimi akcijami opozarjajo prebivalstvo na zdrav način življenja. V to skupino sodijo osebe s težavami v duševnem zdravju, odvisneži od mamil in druge skupine bolnikov.

Iz podatkov o številu izvedenih socialnih programov in številu koristnikov storitev na državni ravni je razviden način delovanja dobrodelnih organizacij. Organizacije, ki so v svojih poročilih prikazale veliko število uporabnikov storitev, osrednjo pozornost namenjajo preventivni dejavnosti (ozaveščanje članstva o zdravem načinu življenja, informativna in založniška dejavnost, izobraževanje in usposabljanje, itd.) medtem, ko Slovenska KARITAS in RKS na državni ravni zagotavljata različne oblike pomoči socialno ogroženim občanom. Za izvajanje dejavnosti na državni ravni, so dobrodelne organizacije porabile 2/3 odobrenih sredstev FIHO.

TABELA 8: Izvedeni socialni programi dobrodelnih organizacij na lokalni ravni

ORGANIZACIJE	ŠT. IZVED.	ŠT.UPOR.	ŠT.IZVAJ.	PORABLJENA
	SOC.PROGR.	SOC.PROGR.	SOC.PROGR.	SREDSTVA
1. Slovenska KARITAS	6	10497	314	8.700.000,00 sit
2. GRS pri PZ Slovenije	0	0	0	0 sit
3. Rdeči križ Slovenije	1	30230	348	9.271.320,00 sit
4. Zveza slov. društev za boj proti raku	0	0	0	0 sit
5. OZARA - nac. združenje za kakovost življenja	3	279	119	13.875.000,00 sit
6. ŠENT - slov. združenje za duševno zdravje	11	514	58	15.000.000,00 sit
7. Gerontološko društvo Slovenije	0	0	0	0 sit
8. EHO PODPORNICA - evang. hum. organizacija	0	0	0	0 sit
9. Slovensko društvo HOSPIC	2	1304	80	5.500.000,00 sit
10. BARKA - dru. za pom. os.z mot.v duš. zdravju	0	0	0	0 sit
11. PARADOKS - Slov. dru. za vzaj. pom. v duš. stiski	0	0	0	0 sit
12. Društvo za zdravje srca in ožilja Slovenije	0	0	0	0 sit
13. ALTRA - odbor za novosti v duš. zdravju	1	670	8	1.000.000,00 sit
14. Društvo za nenasilno komunikacijo	0	0	0	0 sit
DOBRODELNE SKUPAJ:	24	43494	927	53.346.320,00 sit

V primerjavi s številom izvedenih programov na državni ravni, so dobrodelne organizacije izvedle na lokalni ravni 24 socialnih programov, v ta namen pa so porabile 1/3 odobrenih sredstev FIHO. Po številu uporabnikov storitev so na prvem mestu uporabniki storitev RKS, sledijo Slovenska karitas in Slovensko društvo Hospic. Izvedeni socialni programi na lokalni ravni so po svoji vsebini podobni programom, ki so jih dobrodelne organizacije izvajale na državni ravni.

TABELA 9: Izvedeni socialni programi samopomočnih organizacij na državni ravni

ORGANIZACIJE	ŠT. IZVED.	ŠT. UPOR.	ŠT. IZVAJ.	PORABLJENA
	SOC. PROGR.	SOC. PROGR.	SOC. PROGR.	SREDSTVA
15. Društvo onkoloških bolnikov Slovenije	3	41950	841	9.750.000,00 sit
16. Zveza društev ledvičnih bolnikov Slovenije	10	3156	155	6.519.038,52 sit
17. Društvo psoriatikov Slovenije	5	2500	109	4.846.950,00 sit
18. Društvo hemofilikov Slovenije	6	735	32	11.391.200,00 sit
19. Društvo phenilketonurikov - PKU Slovenije	5	255	12	1.797.800,00 sit
20. Zveza društev diabetikov Slovenije	11	16370	416	12.675.500,00 sit
21. Društvo Liga proti epilepsiji	5	1153	243	2.362.160,00 sit
22. Zveza koronarnih društev in klubov Slovenije	5	1520	90	3.099.530,00 sit
23. Zveza društev upokojencev Slovenije	3	270700	5800	3.630.679,00 sit
24. Slovensko društvo za celiakijo	5	1815	64	2.801.935,00 sit
25. Društvo pljučnih bolnikov Slovenije	9	905	100	6.505.486,00 sit
26. Društvo bolnikov s krvnimi boleznimi	8	2650	85	3.410.566,24 sit
27. Društvo bolnikov s cerebrovaskularno boleznijo	2	285	40	2.591.500,56 sit
28. TREPETLIKA - društvo bolnikov s parkinsonizmom	4	2100	27	2.230.390,00 sit
29. Društvo srčnih bolnikov s spodbujevalnikom	4	1330	15	1.892.310,00 sit
30. Društvo bolnikov z osteoporozo	3	6980	54	908.895,00 sit
31. Društvo na srcu operiranih	1	900	31	2.000.000,00 sit
SKUPAJ SAMOPOMOČNE:	89	355304	8114	78.413.940,32 sit

Samopomočne organizacije ustanavljajo posamezniki z namenom, da v njih zagotavljajo socialne storitve, ki so povezane z njihovim zdravstvenim stanjem ali procesi staranja. Večino samopomočnih organizacij (ki se financirajo iz sredstev FIHO) so ustanovili bolniki. Med samopomočne organizacije pa je vključena tudi Zveza društev upokojencev Slovenije, ki je po svoji pravni definiciji stanovska organizacija, glede na vsebino dejavnosti pa izvaja tudi socialne programe za ogrožene skupine upokojencev.

Samopomočne organizacije, ki so jih ustanovili bolniki, so lani na državni ravni izvedle skupno 86 socialnih programov. Te organizacije so svojo dejavnost usmerile v izvajanje tistih programov, ki preprečujejo poslabšanje zdravja njihovih članov ter ozaveščajo članstvo in širšo javnost o zdravem načinu življenja (različne oblike rehabilitacije, usposabljanje za življenje in delo, medsebojna pomoč in svetovanje, informativna, športno rekreativna, založniška dejavnost, itd). Programi teh organizacij so zelo raznoliki in prilagojeni specifičnim potrebam posameznih skupin bolnikov.

Zveza društev upokojencev Slovenije je lani poleg drugih dejavnosti dokončala zelo obsežno raziskavo o socialnem položaju starejše generacije. Rezultati raziskave bodo zvezi koristili pri dopolnitvi njihovega programa dela za 270.000 upokojencev, ki so vključeni v njihovo organizacijo.

TABELA 10: Izvedeni socialni programi samopomočnih organizacij na lokalni ravni

ORGANIZACIJE	ŠT. IZVED.	ŠT. UPOR.	ŠT. IZVAJ.	PORABLJENA
	SOC. PROGR.	SOC. PROGR.	SOC. PROGR.	SREDSTVA
15. Društvo onkoloških bolnikov Slovenije	0	0	0	0 sit
16. Zveza društev ledvičnih bolnikov Slovenije	48	2610	340	5.097.004,00 sit
17. Društvo psoriatikov Slovenije	4	1000	80	1.500.000,00 sit
18. Društvo hemofilikov Slovenije	0	0	0	0 sit
19. Društvo phenilketonurikov - PKU Slovenije	0	0	0	0 sit
20. Zveza društev diabetikov Slovenije	21	4100	1344	3.690.000,00 sit
21. Društvo Liga proti epilepsiji	0	0	0	0 sit
22. Zveza koronarnih društev in klubov Slovenije	7	3607	125	6.542.270,00 sit
23. Zveza društev upokoјencev Slovenije	5	40672	12100	6.715.272,00 sit
24. Slovensko društvo za celiakijo	1	600	25	856.229,00 sit
25. Društvo pljučnih bolnikov Slovenije	0	0	0	0 sit
26. Društvo bolnikov s krvnimi boleznimi	0	0	0	0 sit
27. Društvo bolnikov s cerebrovaskularno boleznijo	1	40	18	935.900,50 sit
28. TREPETLIKA - društvo bolnikov s parkinsonizmom	0	0	0	0 sit
29. Društvo srčnih bolnikov s spodbujevalnikom	3	330	9	773.213,00 sit
30. Društvo bolnikov z osteoporozo	3	4470	81	824.903,00 sit
31. Društvo na srcu operiranih	0	0	0	0 sit
SAMOPOMOČNE SKUPAJ:	93	57429	14122	26.934.791,50 sit

Od 31 samopomočnih organizacij je 23 organizacij izvajalo socialne programe tudi na lokalni ravni. Med njimi je treba posebej omeniti Zvezo društev ledvičnih bolnikov Slovenije, ki je na lokalni ravni izvedla kar 48 različnih socialnih programov in Zvezo društev diabetikov Slovenije, ki je izvedla 21 programov. V primerjavi z ostalimi samopomočnimi organizacijami sta ti dve društvi izvedli kar 2/3 vseh programov na lokalni ravni. Med izvedenimi socialnimi programi velja posebej izpostaviti predavanja o zdravem načinu življenja, svetovanje članom društva in njihovim svojcem, izvajanje različnih oblik rehabilitacije, nudenje pomoči socialno ogroženim posameznikom ter športno rekreativni dejavnosti itd.

Poročilo pripravil
Direktor FIHO
Franc DOLENC